

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ІКТ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Т.В. КАРАКАТСАНІС

Україна, м. Запоріжжя, Класичний приватний університет

Сьогодні одним із пріоритетних напрямків у вітчизняній сучасній освіті є розвиток креативності особистості в інформаційному просторі (Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті). В умовах євроінтеграції нашої країни зростає науковий інтерес до вивчення європейського досвіду, зокрема Великої Британії у сфері професійної освіти (Н.М.Авшенюк, О.В.Волошина, Н.М. Воскресенська, Ю.В.Кіщенко, Л.П.Пуховська, та ін.), адже вищі навчальні заклади цієї країни є одними з лідерів на світовому ринку освітніх послуг. На сьогодні актуальною є проблема розвитку креативності майбутніх педагогів засобами ІКТ у Великій Британії.

Аналіз наукових джерел дає підстави стверджувати, що у Великій Британії існує багато підходів до тлумачення поняття "креативність" (від англ. creativity - творчість), проте, на відміну від інших держав, в цій країні є прийняте на державному рівні визначення, розроблене Національним дорадчим комітетом з питань креативної та культурної освіти (National Advisory Committee on Creative and Cultural Education (NACCCE)) в 1999 році. Комітет вважає, що це "образна діяльність організована таким чином, щоб отримати результат, який був би одночасно і оригінальним, і цінним" [1, с. 30]. Професор освіти педагогічного факультету університету Брайтон Авріл Лавлес [3, с. 3] виділяє в цій дефініції п'ять основних характеристик креативності:

- *залучення уваги* – процес підтримки і породження оригінальних ідей, забезпечення альтернативи очікуваному, звичайному;
- *формуючий процес* - активна і спрямована концентрація уваги та вмінь для формування, удосконалення і управління ідеєю;
- *цілеспрямований процес* - використання уваги для продукування реальних результатів через цілепокладання, мотивацію і тривалу взаємодію, що має важливе значення для вирішення проблем;
- *оригінальність* - індивідуальна оригінальність по відношенню до своїх попередніх праць, відносна оригінальність по відношенню до групи осіб та історична оригінальність щодо витворів, які є абсолютно новими і унікальними;
- *визначення цінності* - оціночний спосіб мислення є взаємним до генеративного режиму творчої діяльності та забезпечує рефлексію, критичний огляд з боку інших осіб.

Стимулювати ці процеси, на думку багатьох науковців (Р.Вегеріф, С.Вілер, А.Лавлес, Е.Лей-Чонг Ло), можливо засобами ІКТ. Британські вчені [2, 3, 4] виділяють основні властивості ІКТ, що сприяють розвитку креативності (див. Рис. 1):

- *тимчасовість, умовність* – дозволяє користувачам вносити зміни, випробовувати альтернативи, відстежувати розвиток ідей;
- *інтерактивність* – надає можливість забезпечити зворотній зв'язок, залучити користувачів різних рівнів;
- *можливості, діапазон* - надає доступ до величезних масивів інформації на місцевому та глобальному рівнях в різних часових поясах і географічних точках;
- *швидкість, автоматизація* – дозволяє переадресувати виконання рутинних механічних дій (сортування, перетворення, відображення інформації, тощо) технологічному пристрою, що надає можливість користувачам читати, спостерігати, розпитувати, інтерпретувати, аналізувати і синтезувати інформацію на вищих рівнях.

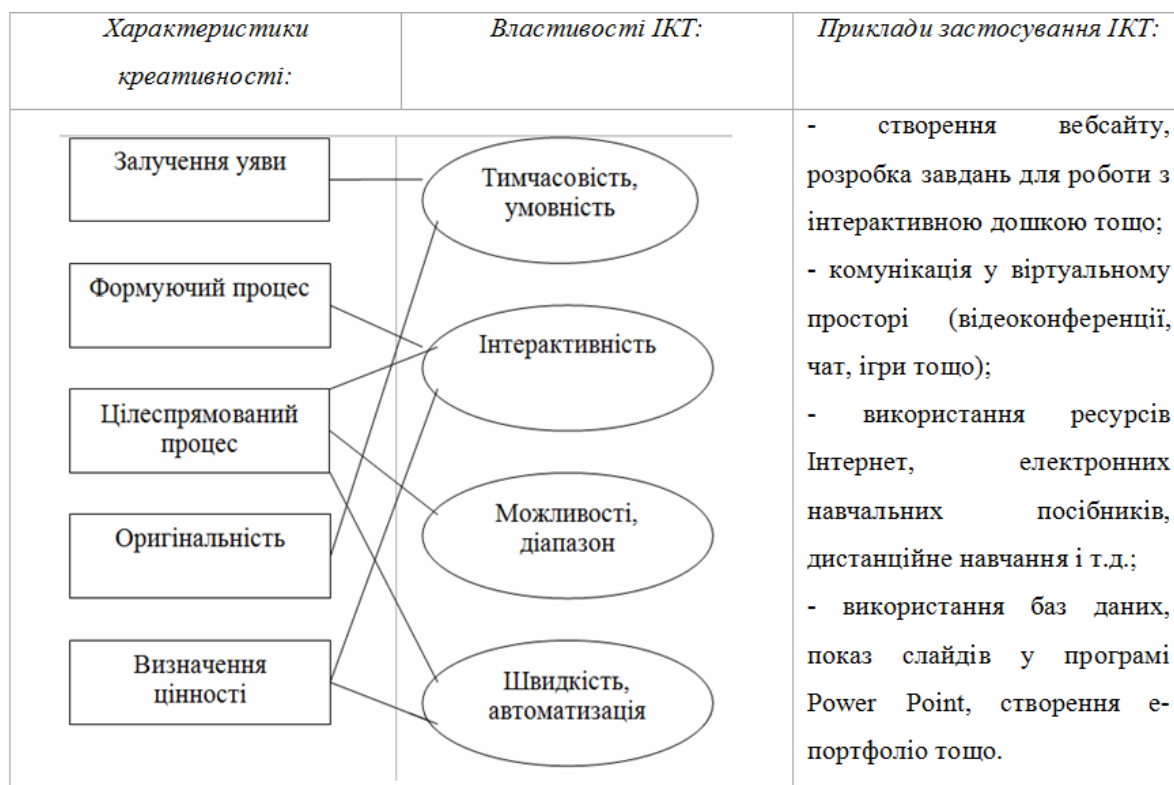


Рис. 1. Взаємозв'язок між характеристиками креативності та властивостями ІКТ.

Підтримуючи думку про те, що засоби ІКТ мають великий потенціал для розвитку креативності майбутніх педагогів, професор освіти педагогічного факультету Ексетерського університету Руперт Вегеріф [4] виділяє три основні аспекти такого потенціалу:

1) забезпечення унікальних видів діяльності, наприклад, доступу до широкого спектру ресурсів, комунікації, більш потужну обробку даних та моделювання реальних ситуацій;

2) зміну у відносинах між студентом і викладачем. Індивідуалізм студента посилюється, це спонукає його управляти власним навчанням, а це є однією з ключових особливостей творчої особистості;

3) створення середи, за допомогою моделювання та зворотного зв'язку, в якій прийняття ризику може бути позитивним досвідом.

Таким чином, розвиток креативності майбутніх педагогів можна здійснювати засобами ІКТ, що зумовлюється такими їх властивостями, як тимчасовість, умовність, інтерактивність, швидкість, автоматизація, наявність унікальних здатностей і великого діапазону. Проте, ці засоби лише надають можливість для взаємодії, активної демонстрації уваги, цілей, оригінальності та визначення цінності. Завданням викладача залишається добір форм, методів і прийомів роботи, які сприятимуть розвитку креативності студентів.

Література:

1. All Our Futures: Creativity, Culture and Education: report/ National Advisory Committee on Creative and Cultural Education. – Sudbury: DfEE, 1999. - 242 p.
2. Creativity. A Handbook for Teachers/ [edited by Ai - Girl Tan]. - Singapore: World Scientific Publishing, 2007. – 586 p.
3. Loveless A.M. Literature review in Creativity, new technologies and learning. Report 4 / Avril M. Loveless. - Bristol: Futurelab, 2007. – 39 p.
4. Wegerif R. Mind Expanding. Teaching for thinking and creativity in primary education/ Rupert Wegerif. - Glasgow: Open University Press, 2010. – 168 p.